

Въ тази длъжност го заварва разгрома на Бѣлата армия отъ болшевикитѣ презъ 1920 година, отъ което време А. Бендеревъ изпадна въ положение на емигрантъ — за трети пѣтъ въ живота си — емигрантъ, въ собственото си отечество!

А. Бендеревъ е написалъ книгата: „История на българското опълчение.

7. СТЕФАНЪ ФИЛЕВЪ (1839—1926)

Стефанъ Филевъ е роденъ презъ 1839 година въ Горна-Орѣховица. Синъ на Филю Стойновъ, умрѣлъ столѣтникъ.

Биографията на Стефанъ Филевъ е кжса. Още отъ малкъ той не можалъ да понася, като голѣмъ родолюбецъ и високъ патриотъ, турското робство и злочестината надъ родното огнище и забѣгналъ въ Ромѣния, въ гр. Тулча, кждето съ неуморенъ трудъ сполучилъ да спечели едно за-видно състояние. Макаръ, като добъръ гражданинъ на Ромѣния, но като истински синъ на поробена България, той влиза въ връзка съ българскитѣ комити и хъшове и Революционния комитетъ на Българското привременно правителство и започва комитетска дейность. Натоваренъ съ комитетска работа отъ видни революционери, той на нѣколко пѣти е минавалъ въ България съ важни мисии до вътрешнитѣ революционни комитети. Мжката му, обаче, по родния край е била голѣма и той напусналъ свободната, но чужда земя, Ромѣния и следъ 12 годишно скитане въ Ромѣния, се завръща отново въ родния си градъ Г.-Орѣховица, кждето се отдава на революционна дейность. Великъ ще остане въ историята онзи паметенъ день, когато въ надвечерието на избухване революцията въ 1876 година въ Гор.-Орѣховица, той съ възторгъ за успѣха на дѣлото за свободата, въ едно тайно събрание на членоветѣ отъ тайната революционна организация, когато се повдигалъ въпроса отъ гдѣ да се намѣрятъ пари, той извадилъ отъ пояса си кисията и изтърсилъ 12,000 гроша за възстанието, макаръ че следъ освобождението изнемогвалъ¹⁾.

Дѣдо Стефанъ Филевъ е поставилъ пръвъ основитѣ на Горно-Орѣховското пивоварно дружество „Бабенецъ“. Преди това, пръвъ е ималъ своя пивоварна фабрика въ 1890 година въ Горна-Орѣховица. Той е единъ отъ първитѣ индустриалци на пиво въ България.

Дѣдо Стефанъ Филевъ²⁾ се поминалъ на 88 годишна възраст на 20 октомврий 1926 година. На погребението се стече цѣлото гражданство на Горна-Орѣховица и отдаде последна почить на достойния покойникъ.

1) Г. Димитровъ — Княжество България, стр. 14, Пловдивъ 1896 г.
2) Портрета му даваме на стр. 105, фиг. 33.